

Басты бет / Заңнама / Заңнама

Қазақстан Республикасы мен Румыния арасындағы адамдарды ұстап беру туралы шартты ратификациялау туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 2015 жылғы 22 маусымдағы № 323-V ҚРЗ

← Қайта оралу

2014 жылғы 14 қарашада Бухарестте жасалған Қазақстан Республикасы мен Румыния арасындағы адамдарды ұстап беру туралы [шарт](#) ратификациялансын.

*Қазақстан Республикасының
Президенті* *Н.Назарбаев*

Қазақстан Республикасы мен Румыния арасындағы адамдарды ұстап беру туралы ШАР

(2016 жылғы 21 ақпанда күшіне енді - Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары бюллетені, 2016 ж., № 1, 14-құжат)

Бұдан әрі «Тараптар» деп аталатын Қазақстан Республикасы мен Румыния

егемендікті және теңдікті өзара құрметтеу негізінде, қылмыстылыққа қарсы іс-қимыл жасау мақсатында екі мемлекет арасында құқықтық ынтымақтастық жөніндегі өзара тиімді іс-қимыл жасауға ниет білдіре отырып,

осы мақсатқа адамдарды ұстап беру мәселелеріндегі бірлескен әрекеттерді белгілейтін екіжақты шарт жасасу арқылы қол жеткізу мүмкін екендігін назарға ала отырып,

төмендегілер туралы уағдаласты:

1-бап

Ұстап беру міндеттемесі

Әрбір Тарап осы Шарттың талаптарына сәйкес ұстап беруге әкеп соғатын қылмыстар үшін қылмыстық қудалауды, соттауды жүзеге асыру немесе заңды күшіне енген сот үкімін орындау мақсатында өзінің аумағындағы Сұрау салушы Тарап іздестіріп жатқан кез келген адамды екінші Тарапқа ұстап беруге міндеттенеді.

2-бап

Ұстап беруге әкеп соғатын қылмыстар

1. Осы Шарт мақсатында ұстап беруге әкеп соғатын қылмыстар деп екі Тараптың да ұлттық заңнамасына сәйкес қылмыстық жазаланатын және оларды жасағаны үшін кемінде бір (1) жылға бас бостандығынан айыру түріндегі немесе неғұрлым қатаң жазаны көздейтін қылмыстар танылады.

2. Егер ұстап беру туралы сұрау салу оған қатысты ұстап беруге әкеп соғатын кез келген қылмыс үшін сот үкімін орындау үшін іздестіріліп жатқан адамға қатысты болған жағдайда, онда ұстап беру, егер адам кемінде алты (6) айға бас бостандығынан айыруға немесе неғұрлым қатаң жазаға сотталған жағдайда ғана мүмкін болады.

3. Осы баптың [1-тармағына](#) сәйкес қылмысты айқындау кезінде Тараптар заңнамаларының осы қылмысты құрайтын іс-әрекетті осыған ұқсас қылмыстардың санатына жатқызуының немесе осы қылмысты бірдей немесе әртүрлі терминологиямен белгілеуінің маңызы болмайды.

4. Кеден, салық заңнамаларын және валюталық реттеу саласындағы заңнаманы бұзуға байланысты қылмыстарға қатысты ұстап беруден Сұрау салынатын Тараптың ұлттық заңнамасында Сұрау салушы Тараптың ұлттық заңнамасындағыдай осыған ұқсас салықтық және кедендік нормалар немесе валюталық реттеу саласындағы норма көзделмейді деген негізде бас тартылмайды.

5. Егер қылмыс Сұрау салушы Тараптың аумағынан тыс жерде жасалса, ұстап беру, егер Сұрау салынатын Тараптың ұлттық заңнамасында дәл осындай мән-жайларда оның аумағынан тыс жерде жасалған қылмыстар үшін жаза көзделсе, жүзеге асырылады. Ұстап беру, егер Сұрау салынатын Тараптың ұлттық заңнамасы мұндай шарттарды көздеме де жүзеге асырылуы мүмкін.

6. Егер адамды ұстап беру туралы сұрау салу екі Тараптың да ұлттық заңнамаларымен әрқайсысы жазаланатын, бірақ олардың кейбіреулері осы баптың [1](#) және [2-тармақтарында](#) көзделген белгілерді қамтымайтын екі немесе одан да көп қылмыстарға қатысты болса, онда Сұрау салынатын Тарап барлық қылмыстарға қатысты адамды ұстап беруге рұқсат етуге құқылы.

3-бап

Бас тарту үшін міндетті негіздер

Егер:

а) Сұрау салынатын Тарап сұрау салуда көрсетілген қылмысты саяси қылмыс болып табылады деп санаса, ұстап беруден бас тартылуға тиіс. Сондай-ақ, егер Сұрау салынатын Тарап жалпы қылмыс үшін ұстап беру туралы сұрау салу іздестіріліп жатқан адамды нәсілдік белгісі, діни сенімі, ұлты, жынысы, әлеуметтік мәртебесі, этностық тиесілігі, саяси көзқарасы немесе оның осындай фактілерге қатысы бойынша айыптау немесе жазалау мақсатымен байланысты деп пайымдауына негіздер бар болса;

б) егер Сұрау салушы Тарап Сұрау салынатын Тарапқа іздестіріліп жатқан адамға өлім жазасы тағайындалмайтындығы, ал тағайындалған жағдайда орындалмайтыны туралы жеткілікті кепілдіктер бермесе ғана, оған байланысты ұстап беру туралы сұрау салу жолдаған қылмыс Сұрау салушы Тараптың ұлттық

сұрау салу жолдаптан қылмыс сұрау салушы тараптың ұлттық заңнамасы бойынша өлім жазасымен жазаланатын болса;

с) Сұрау салынатын Тарап қылмысы үшін іздестіріліп жатқан адам Сұрау салушы Тарапта адамның негізгі құқықтарын құрметтеуді, оның ішінде қатыгез, адамгершілікке жатпайтын, қадір-қасиетті қорлайтын іс-әрекеттерден қорғалуды қамтамасыз етпейтін жазалауға немесе кез келген өзге де әрекетке немесе әрекетсіздікке ұшыратады деп пайымдауға негіздері бар болса;

д) адамды ұстап беру туралы сұрау салу алынған кезде Сұрау салынатын Тараптың ұлттық заңнамасына сәйкес ескіру мерзімінің өту салдарынан не Сұрау салынатын Тараптың ұлттық заңнамасына сәйкес өзге де негіз бойынша қылмыстық қудалауды бастау не үкімді орындау мүмкін болмаса, ұстап беруден бас тартылуы тиіс. Сұрау салынатын Тарап ескіру мерзімдерін есептеу кезінде Сұрау салушы Тараптың аумағында осы мерзімдерді үзуге немесе тоқтата тұруға байланысты кез келген мән-жайларды ескеруге тиіс;

е) ұстап берілуі сұратылып отырған адамға қатысты Сұрау салынатын Тараптың аумағында нақ сол әрекет үшін заңды күшіне енген сот үкімі немесе қылмыстық істі қозғаудан бас тарту туралы немесе іс бойынша іс жүргізуді тоқтату туралы қаулы шығарылса;

ф) ұстап беру туралы сұрау салу түскен адамға Сұрау салынатын Тарап пана берсе;

г) Сұрау салынатын Тарап адамды ұстап беру оның мемлекетінің егемендігіне, ұлттық қауіпсіздігіне, қоғамдық тәртібіне немесе өзге де мүдделеріне нұқсан келтіреді немесе оның конституциясына қайшы келеді деп санаса;

h) ұстап беру Сұрау салынатын Тараптың әдеттегі қылмыстық құқығында ұқсастығы жоқ әскери қылмыс үшін сұратылып отырса, ұстап беруден бас тартылуға тиіс.

2. Осы Шарттың мақсаттарына орай мынадай қылмыстар саяси болып есептелмейді:

а) адамды өлтіру, ұрлау немесе адамға немесе оның бостандығына басқа да қатер төндіру;

б) мемлекет немесе үкімет басшысын немесе олардың отбасы мүшелерін өлтіруге, ұрлауға немесе олардың өміріне, денсаулығына немесе бостандығына басқа да елеулі қатер төндіру, соған талпыну немесе сыбайлас ретінде қатысу;

с) геноцид, соғыс кезінде жасалған қылмыстар, бейбітшілік пен адамзатқа қарсы қылмыстар;

д) Тараптар халықаралық шарт негізінде ұстап беруге әкеп соғатын қылмыс деп қарауға міндеттеме ретінде қабылдаған басқа да кез келген іс-әрекеттер.

3. Егер Сұрау салынатын Тарап осы баптың [1-тармағы](#) d) тармақшасының негізінде адамды ұстап беруден бас тартуға ниеттенсе, ол Сұрау салушы Тараппен кеңесуге тиіс.

4-бап

Бас тарту үшін факультативтік негіздер

Мына мән-жайлардың кез келгенінің негізінде:

а) егер оған қатысты адамды ұстап беру туралы сұрау салу түсетін қылмыс Сұрау салынатын Тараптың заңнамасына сәйкес оның юрисдикциясына жатса және іздестіріліп жатқан адам ұстап беру туралы сұрау салу түскен дәл сол қылмыс үшін тергеуде болса немесе оны Сұрау салынатын Тараптың құқықатті

болса немесе оны Сұрау салынатын Тараптың құзыретті органдары сот тәртібімен қудалайтын болса;

б) егер Сұрау салынатын Тарап қылмыстың ауырлық дәрежесін және Сұрау салушы Тараптың мүдделерін назарға ала отырып, адамды ұстап беру іздестіріліп жатқан адамның жасына, денсаулық жағдайына немесе өзге де жеке басының мән-жайларына орай ізгілік түсініктерімен үйлеспейді деп есептесе, ұстап беруден бас тартылуы мүмкін. Осы жағдайларда адамды ұстап беруден бас тартудың орнына Сұрау салынатын Тарап ұстап беру іздестіріліп жатқан адам үшін ауыр зардаптар әкеледі деп пайымдауына себептер жойылғанға дейін ұстап беруді кейінге қалдыруға құқылы. Бұл үшін шешімді қабылдаудан бұрын Сұрау салынатын Тарап Сұрау салушы Тараппен кеңесуге тиіс;

с) адамды ұстап беру туралы сұрау салу түскен қылмыс Сұрау салынатын Тараптың аумағынан тыс жерде жасалып, бірақ Сұрау салынатын Тараптың мүдделеріне қарсы бағытталса, ұстап беруден бас тартылуы мүмкін.

5-бап

Өз азаматтарын ұстап беру

1. Әрбір Тарап өз азаматтарын ұстап беруден бас тартуға құқылы.

2. Өз азаматын ұстап беруден бас тартылған жағдайда, Сұрау салынатын Тарап Сұрау салушы Тараптың сұрау салуы бойынша осы адамды өзінің ұлттық заңнамасына сәйкес қылмыстық қудалауға тартуға немесе Сұрау салушы Тараптың заңды күшіне енген сот үкімін орындауға тиіс. Осы мақсат үшін Сұрау салушы Тарап осы Шарттың **6-бабында** көрсетілген орталық органдар арқылы қылмыстық істі, сот актілерін, дәлелдемелерді және оның иелігінде бар басқа да кез келген құжаттарды және ақпаратты береді.

3. Сұрау салынатын Тарап осындай сұрау салу бойынша қолданылған іс-қимылдар туралы және іс бойынша талқылау қорытындылары туралы Сұрау салушы Тарапқа уақтылы хабарлайды.

4. Егер ұстап берілетін адам оны бергенге дейін Сұрау салынатын Тараптың азаматтығын алса, Сұрау салынатын Тарап Сұрау салушы Тараптың сұрау салуы бойынша осы баптың **2-тармағының** ережелерін қолдануға тиіс.

6-бап

Тараптардың орталық органдары

1. Осы Шарттың мақсаттары үшін Тараптар айқындаған орталық органдар бір-бірімен тікелей өзара іс-қимыл жасайды.

2. Мыналар:

Қазақстан Республикасы үшін - Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы;

Румыния үшін — Румынияның Әділет министрлігі орталық органдар болып табылады.

3. Өздерінің орталық органдарының атаулары өзгерген немесе олардың функциялары басқа мемлекеттік органдарға берілген жағдайда, Тараптар бұл туралы бір-бірін дипломатиялық арналар арқылы хабардар етеді.

7-бап

Адамды ұстап беру туралы сұрау салу және қажетті

құжаттар

1. Ұстап беру туралы сұрау салу жазбаша нысанда жасалуға және мыналарды:

а) іздестіріліп жатқан адамның аты мен тегін, туған күнін, жынысын, азаматтығын, жеке басын куәландыратын құжаттың деректерін және оның жеке басын және орналасқан жерін сәйкестендіруге септігін тигізуі мүмкін кез келген басқа да ақпаратты, сондай-ақ бар болса, тану деректерін, фотосуретті және саусақ іздерін;

б) қылмыс жасалған күнді және орнын көрсете отырып, оған байланысты адамды ұстап беру туралы сұрау салу жолданған қылмыстың мән-жайлары туралы ақпаратты;

с) ұстап беру туралы сұрау салу жолданған қылмысты сипаттайтын және ол үшін жазаны белгілейтін тиісті заңның мәтінін;

д) қылмыс үшін қылмыстық қудалаудың немесе жазаны орындаудың мерзімін шектеуге қатысты тиісті заңның мәтінін және оның сұрау салуда көрсетілген қылмысқа қатысты қолданылуы бойынша ақпаратты;

е) оған қатысты ұстап беру туралы сұрау салу түскен қылмыс Сұрау салушы Тараптың аумағынан тыс жерде жасалғанда, мұндай қылмыстар бойынша Сұрау салушы Тараптың юрисдикциясын көздейтін тиісті заңның мәтінін қамтуға тиіс.

2. Осы баптың [1-тармағының](#) талаптарына қосымша ұстап беру туралы сұрау салуға:

а) егер сұрау салу қылмыстық қудалауға байланысты болса, Сұрау салушы Тараптың судьясы немесе орталық органы куәландырған қамаққа алу туралы шешімнің/сот ордерінің көшірмесін;

б) егер сұрау салу үкімді орындауға байланысты болса, Сұрау салушы Тараптың судьясы немесе орталық органы куәландырған, заңды күшіне енген сот үкімінің көшірмесі, жазаның өтелген және өтеуге жататын бөлігі туралы анықтама қоса беріледі.

3. Егер адам сырттай сотталған болса, осы баптың [2-тармағы](#) б) тармақшасының талаптарына қосымша сұрау салу адамның сот талқылауы кезінде болмаған мән-жайлары туралы ақпаратты, сондай-ақ, егер ондайлар бар болса, растайтын құжаттарды қамтуға тиіс.

8-бап

Қосымша ақпарат

1. Егер адамды ұстап беру туралы сұрау салуға ілеспе және Сұрау салушы Тарап ұсынған ақпарат Сұрау салынатын Тараптың осы Шартқа сәйкес шешім қабылдауы үшін жеткіліксіз болса, Сұрау салынатын Тарап қосымша ақпарат беруді сұратуға құқылы. Сұратылатын қосымша ақпарат осындай сұрау салу алынған кезден бастап алпыс (60) тәулік ішінде берілуге тиіс.

2. Егер іздестіріліп жатқан адам қамақта болса және сұратылатын қосымша ақпарат осы баптың [1-тармағында](#) көрсетілген мерзім ішінде алынбаса, адам күзетпен қамаудан босатылуы мүмкін. Дегенмен мұндай босату бұдан әрі қосымша ақпарат түскенде іздестіріліп жатқан адамның қайта қамаққа алынуына және ұстап берілуіне кедергі келтірмеуге тиіс.

3. Егер адам осы баптың [2-тармағына](#) сәйкес күзетпен